

I. Európai Szociális Fórum – Firenze 2002

Az olaszországi Firenzében az első Európai Szociális Fórum 2002. november 06-11. között került megrendezésre, az olasz vendéglátó szervezetek bámulatos munkája nyomán, mellyel tető alá hozták a Fórum ötnapos idejére tervezett konferenciák, szemináriumok, kulturális rendezvények és tüntetések sokaságát

A Fórum valódi olvasztótégelyéül szolgál az európai mozgalmaknak – civil szervezeteknek, szakszervezeteknek, béke- és szociális mozgalmi aktivistáknak, valamint környezetvédőknek, akik az úgymond "antiglobalizációs" mozgalmat alkotják. A "Porto Alegre-i folyamat" európai állomása ez, egy olyan dél-amerikai kezdeményezésé, melynek keretében progresszív mozgalmak globális párbeszédbe kezdtek az előttünk álló környezeti, társadalmi és politikai válságot érintő kritikákról és ellenlépésekről. Különböző csoportosulások keresnek itt közös nevezőt, a megértést és a toleranciát alapul véve, meghatározzák közös céljaikat és kijelölik a számukra legmegfelelőbb akciókat. Nemritkán az "antiglobalizációs" mozgalomhoz kötődő színes tiltakozó megmozdulásokon mutatkozik meg ez az együttműködés a legegységesebben. Óriási, alulról induló "aktív agytröszt" született, küldetése, hogy alulról építse újjá a demokráciát.

De hogy a konkrét kérdésekre térjünk, mi szerepelt a napirenden, és miért érintettek a magyar szervezetek is?

Az ESZF elsősorban három globális témával foglalkozott, azoknak európai szempontjaival, illetve Európa szerepét vizsgálta a világban. A globalizáció és a neoliberais gazdaságfölfogás alkotta az első nap témáját, melyhez Közép- és Kelet-Európa szervezetei saját konferenciát szerveztek. Ennek keretében az ex-kommunista országokból érkezett küldöttek adtak rálátást a régió különleges helyzetére, az "átmeneti" és "csatlakozási" folyamatok valóságába, Európa külső látképére.

A háború és erőszakos ellentétek adták a második nap fő témáját. Az Irak és a "terrorizmus elleni háború" fenyegetése sürgető kényszert jelent a békét akarók számára, hogy hosszú távú megoldást találjanak a világméretű politikai és gazdasági egyenlőtlenségekre. Ezek ama (ön)pusztító ördögi kör hajtómotorjai, melybe mindannyian, mint valami csapdában, kényszerűen vergődünk, és míg egyeseknek ez kiváló alkalmat adott, hogy ostorozzák az erőszakot és terjesztőit, a valódi föladat az, hogy olyan társadalmakat építsünk, melyek képesek egymást fönn tartani, tolerálni és kiegészíteni. Az ESZF minden erejével hozzájárul a békés változásokhoz, csakúgy, mint az Indiában, Nyugat-Afrikában, Észak- és Dél-Amerikában, Argentínában, Zágrábban és Belgiumban megrendezendő szociális fórumok, hogy csak egy párat említsünk. Globális folyamat ez a világméretű igazságosságon alapuló világbéke megalkotására.

A Fórum főkonferenciái három témakörre tagolódtak:

- A neoliberalizmus témakörében rendezett főkonferenciák
- Háború és béke
- Demokrácia, polgárjogok

Végül a demokrácia és jogok témaköre került a harmadik (utolsó) konferencianapra. Milyen Európához szeretnénk csatlakozni? Milyen Európa az, amely ránk vár? Mondhatjuk, Európa jelenlegi képe alulról szemlélve nem épp egészséges. Jelen lesznek a munkahelyi biztonságért, a munkavállalói jövedelmekért, illetve a szélsőséges méreteket öltött privatizáció és az ehhez kapcsolódó elbocsátások ellen folyó küzdelmük erősítésében érdekelt szakszervezeti aktivisták. Ott voltak a bevándorlók, akik az Európai Erőd lebontását és elvont problémaként

kezelésük helyett emberi jogaik elismerését követelték. Az európai polgárjogok chartáján munkálkodó szervezetek szintűgy. Ott volt számos kisbirtokos gazda is. Ez arra utal, hogy nincs minden rendben eme ígéret földjeként számon tartott kontinensen! És épp ezért annyira fontos, hogy azok, akik a világ e részén részt vehetnek gyermekeink jövőjének alakításában (azazhogy érintettek benne), bekapcsolódjanak. Az európai egység terjeszkedésével nem lehetünk "a leggyengébb láncszem" az Európa mindenki számára élhetővé tételét célzó civil mozgalmak hálózatában.

A Fórumon Környezetvédelmi kiáltvány is napvilágot látott. Szerzői arra figyelmeztették a világot, hogy tíz évvel a riói Földcsúcs után még mindig alapvető feladat a társadalom természethez fűződő viszonyának átalakítása. Szerény előrelépések történtek ugyan, de a környezetvédelem még mindig nem került a világpolitika és a fejlesztés homlokterébe.

A civil társadalomnak érvényre kell juttatnia az olyan erkölcsi értékeket, mint amilyen a béke, a párbeszéd és a türelem. Környezet és társadalom viszonyának alakításában alapvetőnek tartják a testvériség, a szolidaritás és az egymásért valóság elvét és gyakorlatát. A környezetvédelmi stratégiák elválaszthatatlanok az iszonyatos egyenlőtlenség és igazságtalanság elleni harctól.